

Fælles miljø,
fælles ansvar
– Danmark og EU

OVERSIGT OVER UDKOMNE NUMRE I MILJØ-TEMASERIEN

Nr. 1:	Landmand og natur (1989)	udsolgt
Nr. 2:	Fremtidens klima (1990)	49 kr.
Nr. 3:	Papir papir (1990)	49 kr.
Nr. 4:	Hjemmekompost af køkken- og haveaffald (1991)	49 kr.
Nr. 5:	Gødning af slam fra spildevand (1990)	98 kr.
Nr. 6:	Landmand og natur (1992)	udsolgt
Nr. 7:	Landmand og natur (1995) genoptrykt	49 kr.
Nr. 8:	Farmers and Nature (1995)	50 kr.
Nr. 9:	Agricultor y Naturaleza (1995)	50 kr.
Nr. 10:	Veje til gode vandløb (1995)	49 kr.
Nr. 11:	Rehabilitating Danish streams (1995)	50 kr.
Nr. 12:	Nyt fra vandløbne (1995)	49 kr.
Nr. 13:	Hav og iltsvind (1996)	50 kr.
Nr. 14:	Det artistiske dilemma (1997)	75 kr.
Nr. 15:	Avannaarsuarmi nalornisooruteqarneq (1997)	75 kr.
Nr. 16:	Vejen til rent vand (1997)	50 kr.
Nr. 17:	Kemi i børns hverdag (1999)	gratis
Nr. 18:	Rent drikkevand (1999)	gratis
Nr. 19:	Vejen til rent spildevand (1999)	gratis
Nr. 20:	Affald i Danmark (1999)	gratis
Nr. 21:	Godkendelse af sprøjtemidler (1999)	gratis
Nr. 22:	På vej mod et renere havmiljø (2001)	gratis
Nr. 23:	Kemi i børns hverdag (2001)	gratis

Fælles miljø, fælles ansvar

– Danmark og EU

Miljø-Tema nr. 24, 2002

Indhold

Fælles miljø – fælles ansvar	3
Aktiv miljøindsats bærer frugt	5
EU's miljødimension	6
Miljøgarantien som nødbremse	9
Oprydning i kemikaliejunglen	10
Europa drukner i elektronikskrot	12
Bæredygtig miljøbeskyttelse vejen frem	15
EU som grøn, global drivkraft	18
Høj dansk miljøprofil i EU	20
Danmark for bordenden i 2002	21
Sådan får Danmark indflydelse i EU	22
Få mere at vide	23

Fælles miljø, fælles ansvar

At forurening ikke kender grænser, er efterhånden en gammel sandhed. Miljøområdet er et skoleeksempel på, at grænseoverskridende problemer kræver fælles internationale løsninger. Derfor hænger dansk miljøpolitik tæt sammen med EU.

I starten handlede EF-samarbejdet om at skabe fred i Europa, om frihandel over landegrænserne, og om let adgang til at rejse, arbejde og bo i ethvert medlemsland. Men jo lettere og billigere det er at rejse og sende varer på tværs af grænserne, jo mere trafik opstår der for eksempel også, for at give et konkret eksempel på et miljøproblem.

De hastigt voksende trafikmængder i hele EU giver både lokale miljøproblemer med trafikuheld, støj, partikelforurening og miljøskadelige stoffer fra bilernes udstødningsgasser. Det medfører også et stigende udslip af drivhusgassen CO₂, som har globale skadevirkninger. Beskyttelse af miljøet kræver derfor internationale løsninger for at slå igennem.

I dag er miljøpolitikken derfor en central del af EU-samarbejdet. Målet for EU i dag er at fremme økonomiske, beskæftigelsesmæssige og sociale fremskridt for borgerne og samtidig opnå en bæredygtig udvikling.

I dette temahæfte kan du læse om, hvorfor der er behov for fælles EU-regler om farlige kemikalier i legetøj, hvordan miljøreglerne i EU egentlig bliver til, EU's kamp for miljø sagen globalt, og hvad Danmark har højest på ønskeseddelen i arbejdet hen imod en mere bæredygtig samfundsudvikling.

Aktiv miljøindsats bærer frugt

Kodeordet for et hvilket som helst samarbejde kan koges ned til enkelt ord, nemlig ordet kompromis. Det gælder også EU - et gigantisk samarbejde mellem 15 forskellige medlemslande med i alt 375 millioner indbyggere.

Danmark har gennem mange år arbejdet aktivt for, at de fælles EU- regler hæver beskyttelsesniveauet mest muligt på miljøområdet. Det er en indsats, som har båret frugt.

Ved internationale forhandlinger er det ofte EU, som samlet kæmper for de miljøvenlige synspunkter. En dansk opgørelse fra år 2000 viser, at EU-samarbejdet som hovedregel udgør en løftestang for miljøbeskyttelsen i Danmark. Men der er også enkle eksempler på det modsatte.

Alle medlemslande må indstille sig på at indgå kompromis'er engang imellem. Det understreger, hvor vigtigt det er for et land som Danmark at føre en aktiv profil på miljøområdet i EU.

Danmark giver og får, men resultaterne på miljøområdet viser klart, at EU's samarbejde om miljøpolitikken er et plus for miljøet også i Danmark.

EU løfter det danske beskyttelsesniveau

En opgørelse fra september 2000 over 336 retsakter vedtaget fra 1994 til 2000 i EU, viser at:

- En tredjedel af retsakterne fra Rådet og EU-Parlamentet hævede det danske beskyttelsesniveau
- En femtedel af retsakterne fra EU-Kommissionen hævede det danske beskyttelsesniveau
- Tre retsakter sænkede beskyttelsesniveauet i Danmark (to retsakter fra Kommissionen og én fra Rådet)
- Fire retsakters betydning for det danske beskyttelsesniveau var usikker.
- Resten af retsakterne var neutrale for det danske beskyttelsesniveau

Kilde: Miljøstyrelsen

EU's miljødimension

I dag er miljøbeskyttelse en central del af EU-samarbejdet. Det skyldes især Amsterdam-traktaten fra 1999. Her blev målsætningen om bæredygtig udvikling fra Rio-konferencen i 1992 skrevet ind som én af de overordnede målsætninger for EU. Det samme blev krævet om, at miljøhensynet skal indarbejdes i hver enkelt af EU's sektorpolitikker som transport, energi og landbrug.

Med Amsterdam-traktaten skal EU-Kommissionen også vurdere miljøkonsekvenserne af alle nye direktiv-forslag, når der er tale om betydelige virkninger for miljøet.

Miljøets centrale placering rent juridisk er noget forholdsvis nyt i EU, men medlemslandene har længe sat miljøet højt på dagsordenen. EF vedtog sit første miljøhand-

lingsprogram allerede i 1973. Med Fællesakten fra 1986 (også kaldet "EF-pakken" herhjemme), der introducerede Det indre marked, blev miljøet for første gang formelt skrevet ind i selve traktaten. Det gælder også den såkaldte miljøgaranti (se næste afsnit).

MERE SAMKVEM – FLERE FÆLLES MILJØREGLER

Med åbningen af Det indre marked, den øgede samhandel og den generelle internationalisering kom miljøhensynet i løbet af 1990'erne for alvor til at spille en central rolle i EU både juridisk og politisk.

Med Maastricht-traktaten fra 1993 kom forsigtighedsprincippet på banen, som siger, at tvivlen skal komme miljøet til gode. Samtidig blev stemmereglene ændret på miljøområdet. Maastricht-traktaten gjorde

1973

Danmark indtræder
i EF

1973

EF vedtager sit første
miljøhandlingsprogram

1986

Miljøet bliver formelt skrevet ind
i traktaten med Fællesakten

det muligt at træffe beslutninger med kvalificeret flertal, hvor det tidligere krævede enstemmighed.

I praksis vil det sige, at der i dag skal 62 stemmer ud af 87 stemmer i Rådet til for at vedtage et miljøforslag (Danmark har tre stemmer). Derfor er det blevet nemmere at lave fælles miljøløsninger. Men det er også nemmere at blive stemt ned. Det seneste skud på stammen af traktater er Nice-traktaten fra 2001, som først og fremmest handler om at gøre EU klar til at optage en række nye lande fra blandt andet Øst- og Centraleuropa. Miljømæssigt er den store udfordring at tage vare på Østeuropas rige natur og samtidig bringe deres beskyttelsesniveau op på EU's niveau.

1993

Maastricht-traktaten, forsigtighedsprincippet og kvalificerede flertalsafgørelser

1999

Amsterdam-traktaten, bæredygtig udvikling som overordnet målsætning

Miljøgarantien som nødbremse

Ideen med miljøgarantien fra 1986 er, at EU's medlemslande gerne må opretholde deres egne strengere nationale regler og normer på miljøområdet, hvis det sker af hensyn til miljøet. Når et land ønsker at bibeholde et højere beskyttelsesniveau end de fælles EU-miljøregler, skal EU-Kommissionen godkende det. Ved uenighed ender sagen hos EF-domstolen, hvilket er sket ti gange på fem år (fra 1994-99).

Syv ud af disse ti sager endte med, at medlemslande bevarede retten til at fastholde deres egne regler, mens Tyskland, Sverige og Danmark hver har tabt en sag. Her var argumentet fra EF-domstolen, at de særlige nationale regler snarere handler om at beskytte det pågældende lands erhvervsinteresser end om at beskytte landets miljø.

Med Amsterdam-traktaten i 1999 blev reglerne for miljøgarantien ændret, så medlemslandene nu – modsat før – kan beholde egne strengere beskyttelsesregler. Før skulle Kommissionen godkende de nationale regler, indtil EF-domstolen eventuelt har sagt noget andet.

Creosot stoppet med miljøgarantien

I Danmark ophørte vi i 1991 med at godkende stoffet creosot som træbeskyttelsesmiddel, da creosot er kræftfremkaldende.

Da EU's creosotdirektiv i 1994 på nogle punkter risikerede at sænke det danske beskyttelsesniveau, benyttede Danmark miljøgarantien at fastholde de strengere danske regler, og i 1999 fik vi grønt lys fra EU.

Når miljøgarantien har været i brug, har Kommissionen pligt til straks at undersøge, om de fælles EU-regler kan bringes op på et højere beskyttelsesniveau. Kommissionen udstedte derfor et nyt og strengere creosotdirektiv i 2001, der bl.a. forbyder anvendelse af creosot til privat brug.

Oprydning i kemikaliejunglen

Tøj, sko og smykker. Det er alt sammen ting, som vi har tæt på kroppen i vores dagligdag. Alligevel indeholder de ofte kemikalier, som kan være skadelige for miljø og sundhed.

EU-samarbejdet er helt centralt i det danske arbejde med at få mere viden om, hvordan de kemiske stoffer i vores hverdag påvirker vores sundhed og vores miljø. Hobbyartikler til børn, kosmetik, maling og rengøringsmidler er alle sammen eksempler på produkter i vores hverdag, der kan indeholde farlige kemiske stoffer, der bevæger sig frit over grænserne – både i varer og som forurening. Derfor er det nødvendigt med en fælles indsats. En stor del af kemikalieområdet er i dag reguleret via EU-regler, og en lang række farlige stoffer er forbudte at anvende. Danmark prioriterer arbejdet med at udforme og skærpe EU-kravene højt.

En lang række europæiske lande, blandt andet Danmark, har opstillet et Generationsmål, hvor målsætningen er at slippe af

med de mest problematiske miljø- og sundhedsskadelige kemiske stoffer inden år 2020 – i løbet af en generation. Et mål, der kræver fælles viden, vilje og visioner.

EU-REGISTRERING SKAL SKABE OVERBLIK

I dag anvendes der omkring 20.000 kemikalie-stoffer i Danmark, og i hele EU er der registreret mere end 100.000 stoffer, som myndighederne ikke ved nok om. Problemet er, at der både herhjemme og i resten af EU ikke er nogen procedure for at undersøge og vurdere stoffer, som allerede er på markedet. Sådanne regler findes kun for nye kemikalier.

Dette er ikke en acceptabel situation. I et forslag til en ny kemikaliestrategi fra EU skal alle kemikalier i EU fremover registreres, vurderes og eventuelt forbydes og begrænses, afhængig af mængden og farligheden af de enkelte kemikalier.

Som noget meget centralt lægger Kommissionen op til, at bevisbyrden vendes

om. Det vil sige, at kemikalieindustrien fremover får ansvaret for at fremskaffe de nødvendige oplysninger om stofferne, både nye og gamle. Gør kemikalieindustrien ikke det, må det pågældende kemikalie ganske enkelt ikke sælges i EU. Det sker ud fra devisen: "no data, no marketing".

Hidtil har myndighederne skulle dokumentere, at et stof var farligt. Når de nye regler træder i kraft, er det virksomhedernes ansvar at vise, at et stof ikke er skadeligt. Industrien skal altså til at dele hele deres viden om de kemiske stoffer med EU's 375 millioner indbyggere.

Europa drukner i elektronikskrot

En computer med farveskærm og printer er i dag næsten en lige så naturlig del af et dansk hjem som fjernsynet og stereoanlægget. På samme måde er mobiltelefoner synlige overalt i bybilledet sammen med walk-men, CD-afspillere og bærbare computere.

Dertil kommer et utal af almindelig elektroniske hjælpemidler i hjemmene som for eksempel videomaskiner, tørretumblere, vaskemaskiner, elektriske tandbørster og så videre.

Elektronisk affald i Danmark, 1996

Elektroniske produkter	30.000 tons
Kølemøbler	25.000 tons
Andet (vaskemaskiner, støvsugere etc.)	70.000 tons

Kilde: Miljøstyrelsen

Vores store forbrug af elektronik betyder, at der bliver produceret tilsvarende store mængder elektronikskrot. Og det er langt fra et isoleret dansk problem. I gennemsnit frembringer hver EU-borger 16 kg. elektronisk affald.

AFFALD MED MILJØSKADELIGE STOFFER VOKSER

Man forventer, at mængden af elektronisk affald over de næste 5-10 år vil stige med 5-10 procent hvert eneste år. Problemet er, at elektronikskrot indeholder alt for mange miljøskadelige stoffer. For eksempel indeholder en farveskærm til computeren eller en fjernsynsskærm i gennemsnit ca. 1 kilo bly.

Desuden er der bromerede flammehæmmere (stoffet forhindrer brand) i rigtig mange af apparaterne. Nogle af disse stoffer er fundet i store koncentrationer i modermælk og fisk og er under mistanke for at føre til kræft, fosterskader og hjerneskader hos børn. Meget elektronikskrot indeholder også kviksølv. Alt i alt en farlig

cocktail, som er et stort problem overalt i EU.

FÆLLES EU-REGLER PÅ VEJ

I Danmark har vi klare regler for, at el-skrot skal afleveres separat og ikke må smides i den almindelige skraldespand. Men i dag er der ikke særlige fælles regler i EU for el-skrot. Det er et problem for miljøet.

EU er derfor nu ved at lægge sidste hånd på to nye direktiver. Ét som pålægger producenterne at betale for afhentning og miljømæssig forsvarlig oparbejdning af de udtjente apparater. Og et direktiv hvor en del af de farlige stoffer ikke må anvendes i elektroniske produkter efter 2007.

Det nye direktiv skærper også reglerne for håndteringen af el-skrot i Danmark. Planen er, at der skal etableres indsamlingsordninger, så det fremover bliver gratis for forbrugerne at komme af med kasseret elektronisk udstyr. Ved køb af nyt udstyr som for eksempel et TV får forbrugerne

desuden mulighed for at aflevere deres gamle TV til forhandleren.

Forbrugerne får en stor del af ansvaret for at indfri de gode resultater, der er lagt op til i affaldsdirektivet. Det er vigtigt at sortere affaldet, så for eksempel små elektroniske apparater som clockradioer og gameboys, der indeholder tungmetaller, ikke smides i affaldssækken. Affald med tungmetaller må nemlig ikke forbrændes, men skal genanvendes eller eventuelt deponeres.

Bæredygtig miljøbeskyttelse vejen frem

Verden forandrer sig hurtigt i disse år, og miljøpolitikken i såvel Danmark som EU må hele tiden tilpasse sig den stadigt stigende handel og øgede samarbejde mellem lande i hele verden. De miljøproblemer, som var i fokus for miljøindsatsen for 20-30 år siden, var især de områder, hvor miljøproblemerne kunne lugtes eller ses. Miljøindsatsen handlede om at nedbringe forureningen af luften, jorden og vandet, hvor for eksempel industri-virksomheder, landbrug og kraftværker var i fokus.

I kølvandet på velfærdssamfundets udvikling har miljøproblemerne skiftet karakter. I takt med den stigende økonomiske vækst og vores voksende forbrug af varer og tjenesteydelser er fremtidens miljøindsats i højere grad domineret af miljøproblemer fra en lang række spredte kilder, der er sværere at afgrænse.

Tabel 1: Eksempler på verdens miljøproblemer – OECD, signaler

Rigtig udvikling ● Fortsæt med forsigtighed	Usikkerhed ● Flere tiltag	Negativ udvikling ● Hurtig indsats
Regulering af industrielle punktkilder Udledning af luftforurenende stoffer	Vandforbrug Giftige udledninger fra industrien Produktion af farligt affald Energiforbrug og produktion Ozonlaget	Forurening fra landbruget Overfiskning Udledning af drivhusgasser Forurening fra biler og fly Byers luftkvalitet Kemikalier i miljøet

Kilde: "OECD Environmental Outlook", OECD 2001

Industrilandenenes økonomiske organisation OECD lavede i 2001 en omfattende analyse af udviklingen i række internationale miljøproblemer frem til 2020. Og de peger

på, at bl.a. farlige kemikalier, trafikens forurening og klimaændringer giver alvorlige effekter på miljøet (se tabel 1 side 15) og derfor kræver en aktiv indsats på tværs af sektorer.

Miljøproblemerne i dag er tæt knyttet til hele samfundets måde at fungere på og kan ikke isoleres til bestemte virksomheder eller erhverv. Derfor skal nutidens og fremtidens miljøpolitiske virkemidler gå

nye veje, hvis ambitionerne om en bæredygtig udvikling skal indfries. Kodeordene er bl.a. forebyggelse af miljøproblemer, udvikling af produkter, der belaster miljøet mindre samt afkobling af den økonomiske vækst fra miljøpåvirkning og ressourceforbrug.

PRODUKTER FRA VUGGE TIL GRAV

I starten af 1990'erne begyndte danske virksomheder at fokusere på produkters ressourceforbrug og miljøbelastning i hele deres levetid, dvs. at se på produkternes miljøregnskab fra "vugge til grav". Det sker ved hjælp af det, fagfolk kalder livscyklusanalyser og integreret produktpolitik. Skal man for eksempel lave et køleskab, nytter det ikke noget at producere et køleskab med et lavt energiforbrug, hvis selve produktionen eller bortskaffelsen af køleskabet indebærer en kraftigere miljøbelastning. Produktion af køleskabe er et eksempel på et område, hvor livscyklusanalyser har skabt miljøresultater. Miljøbelastningen fra et moderne gennemsnitskøleskab er reduceret over hele linien fra produktion

over brug til bortskaffelse. I dag kan vi få kold mælk uden at bruge det ozonlagnedbrydende stof CFC til at opskumme isoleeringsmaterialet med. Nu bruges der mere og mere naturlige kølemidler i stedet.

Den danske metode til livscyklusanalyser er blevet internationalt anerkendt og har bredt sig til mange andre EU-lande. EU arbejder på en integreret produktpolitik, og der er brug for at gå nye veje. I 2001 slog Det Europæiske Råd fast, at varers pris bør afspejle de reelle miljøomkostninger bedre, så både forbrugere og producenter får et større incitament til at købe og fremstille miljøvenlige varer. Et eksempel på at bane vejen for et mere miljøvenligt marked er lancering af miljømærkede produkter som EU's blomst og det nordiske svanemærke. Systematiske grønne indkøb hos myndigheder er en anden vej at fremme miljøsagen på.

AMBITIONER OM BÆREDYGTIG UDVIKLING OG AFKOBLING

EU har længe haft bæredygtig udvikling på

den fælles dagsorden, og Danmark er en aktiv medspiller og følger arbejdet tæt. I den danske strategi for bæredygtig udvikling fra 2002 er målet, at der skal ske en afkobling mellem vækst og miljøpåvirkning.

Indsatsen for miljøvenlige produkter både i Danmark og EU er et skridt i den rigtige retning, men problemet er, at disse miljøgevinster bliver spist op af et tilsvarende større forbrug. Det kaldes "skalæffekter" - miljøforbedringer og miljøeffektivitet bliver simpelthen "overhalet" af den stigende økonomisk vækst, der hænger tæt sammen med vores produktions- og forbrugsmønstre.

Derfor skal der fortsat udvikles nye teknologier, nye materialer og nye løsninger for at omstille samfundet mod en bæredygtig udvikling. For Danmark handler det om at bruge ressourcerne mere effektivt og få mere velfærd uden, at det påvirker vores miljø og natur negativt. Og en sådan bæredygtig udvikling kan kun nås via et bredt, internationalt samarbejde.

EU som grøn, global drivkraft

Vedtagelsen af Kyoto-protokollen om reduktion af drivhusgasser betragtes som EU's største udenrigspolitiske sejr. Uden EU's fælles drivkraft i forhandlingerne, havde verden ikke fået en så ambitiøs plan.

EU's arbejde for at dæmpe den globale opvarmning er et glimrende eksempel på, at EU-samarbejdet kan bruges som løfte-stang overfor de globale miljøproblemer.

For i en tid hvor landenes økonomier bliver tættere og tættere forbundet, også mellem kontinenterne, så opstår der flere og flere miljøproblemer, som det er nødvendigt at regulere globalt.

Det er for eksempel nødvendigt i forhold til farligt affald, kemikalier, den hastigt voksende transportsektor, ozonlagsnedbrydende stoffer og udslip af drivhusgasser samt problemer knyttet til skibstrafik og havforurening.

PARTNERSKAB OM BÆREDYGTIGHED
Brundtland-rapporten fra 1987 lancerede ideen om bæredygtig udvikling, og miljøtopmødet i Rio i 1992 var startskuddet i den proces, som for alvor har placeret miljøet højt på den globale dagsorden.

Målet om at skabe en bæredygtig udvikling i hele verden er et meget ambitiøst mål, som ikke kan indfries fra den ene dag til den anden.

Under det danske EU-formandskab i efteråret 2002 er det præcis ti år siden, at topmødet i Rio blev holdt. For at gøre status mødes topledere fra hele verden i Sydafrika for at vurdere, hvor langt man er nået i arbejdet med at indfri de mål, der blev udstukket i Rio.

Men Verdenstopmødet i Johannesburg skal også opstille nye mål for at sikre, at hele verden udvikler sig i en mere bæredygtig retning. Den danske ambition er, at der kan indgås en "Global Deal", som er et

partnerskab for bæredygtig udvikling mellem i- og u-landene.

På miljø siden er målet at afkoble den økonomiske vækst fra ressourceforbrug og miljøbelastning, at styrke de internationale miljøaftaler og at opstille konkrete mål for vand, energi og biologisk mangfoldighed. I-landene skal åbne deres markeder og yde udviklingsstøtte, mens u-landene skal overholde en række internationale mil-

jøkonventioner og respektere demokrati og menneskerettigheder. Dette er blot et eksempel på tankegangen i den aftale, som skal skabe en bæredygtig udvikling via økonomiske, sociale og miljømæssige fremskridt på én gang – i hele verden.

Høj dansk miljøprofil i EU

Danmark har gennem mange år haft en høj miljøprofil i EU.

Målet var og er klart: EU-reglerne for beskyttelsen af miljøet skal være blandt de bedste i verden. Derfor har Danmark presset på for høje miljøstandarder og været særdeles aktiv, når det handler om miljøet i EU.

Det Europæiske Miljøagentur er placeret i København, og det er et synligt eksempel på sammenhængen mellem dansk miljøpolitik og EU's indsats.

EU-POLITIK ER INDENRIGSPOLITIK

I Danmark er det regeringen, som fører udenrigspolitikken og dermed EU-politikken. Men da EU's sagsområder i dag er tæt knyttet sammen med indenrigspolitikken, så er det danske Folketing aktiv i miljøspørgsmål.

I praksis sker det i Folketingets Europa-udvalg efter rådgivning fra Miljøudvalget. Regeringen skal underrette udvalget om alle væsentlige EU-spørgsmål, og miljøministeren får ofte et forhandlingsmandat med fra udvalget inden et rådsmøde.

Danmark for bordenden i 2002

I anden halvdel af 2002 har Danmark formandskabet i EU.

Typisk vurderer de andre lande et formandskab på, hvor mange mærkesager det pågældende land får igennem i løbet af det halve års tid, som formandskabet varer. Men det er selvfølgelig ikke lige meget, hvordan resultaterne nås.

Evnen til at tage mindretalshensyn vægter naturligvis også i vurderingen. Sådan er det også på miljøområdet.

Danmark ønsker at sætte fokus på en række miljøsager bl.a.:

- Sporing og mærkning af genmodificerede organismer (GMO'er)
- Handel med CO₂-udledningkvoter,
- Miljøansvar – “forureneren betaler”
- Vurdering af kemikaliers farlighed

Endelig er det en vigtig dansk ambition at sikre fremdriften i arbejdet med EU's strategi for bæredygtig udvikling.

Sådan får Danmark indflydelse i EU

Europa-Kommissionen – dansk kommissær

Er EU's embedsapparat og spiller – i modsætning til embedsapparatet i Danmark – en politisk rolle, eftersom den både har initiativ-ret og -pligt og er traktatens vogter. Det vil sige, at det er Kommissionen, som forelægger forslag til ny EU-lovgivning for Parlamentet og Rådet og kontrollerer, om EU-reglerne overholdes. Kommissionen består af 20 generaldirektorater (DG'er), som hver især er ansvarlig for de forskellige sektorområder som for eksempel DG Erhverv og DG Miljø. Hvert general direktorat ledes af en kommissær, som er udpeget af de 15 medlemslande. Danmark har en kommissær i Europakommissionen.

Rådet for den Europæiske Union – tre danske stemmer

Er fællesskabets lovgivende organ i samarbejde med Europa-parlamentet via den såkaldte fælles beslutningsprocedure. Rådet består af en minister fra hver af medlemsstaterne. Beslutningerne træffes på én af tre måder: I enstemmighed, med simpelt flertal eller med kvalificeret flertal. På miljøområdet træffes de fleste beslutninger med kvalificeret flertal, og det kræver, at 62 ud af de i alt 87 stemmer går ind for en beslutning i Rådet, hvis den skal gennemføres. Danmark har tre stemmer på rådsmøderne, hvor den danske miljøminister repræsenterer Danmark.

Europa-parlamentet – 16 danske medlemmer

Med vedtagelsen af Amsterdam-traktaten fik Europa-parlamentet indflydelse på cirka 75% af al lovgivning indenfor EU, herunder også miljøområdet. EU-parlamentet skal nemlig godkende Rådets lovgivning via den såkaldte fælles beslutningsprocedure på alle andre områder end landbrug, fiskeri og den Økonomisk Monetære Union (euroen, med andre ord). Herudover skal Europa-parlamentet også godkende de nye kommissærer og Kommissionens årlige budget. Europa-parlamentet har i alt 626 medlemmer, hvoraf de 16 kommer fra Danmark.

Få mere at vide

OPLYSNING OG VEJLEDNING

- *Miljøbutikken*: Tlf. 33 95 40 00
www.mim.dk/butik
- *Miljøstyrelsen*: Tlf. 32 66 01 00
www.mst.dk
- *Folketingets EU-oplysning*:
www.eu-oplysningen.dk
- *Europakommissionens repræsentation i Danmark*:
www.europa-kommissionen.dk
- *Det danske EU-formandskab*:
www.eu2002.dk
- *Det europæiske Miljøagentur*:
www.eea.eu.int

LÆS MERE

- ”Danmark, EU og miljøet”,
Faktuelt nr. 39, Miljøministeriet 2002
- ”EU, Danmark og miljøreglerne”,
Arbejdsrapport nr. 7, Miljøstyrelsen
1999
- ”Fælles fremtid – udvikling i balance”.
Danmarks nationale strategi for bæredygtig udvikling. Regeringen 2002
- ”OECD Environmental Outlook”.
OECD 2001

Fælles miljø, fælles ansvar

– Danmark og EU

UDGIVET AF:

Miljøstyrelsen

Strandgade 29

1401 København K

mst@mst.dk

www.mst.dk

Redaktion: Ida Amtoft

Tekst: Carsten Engedal

Fotoredaktion: Christian Alsing

Fotos: Christoffer Regild (Forside),
Nicholai Howalt (s. 3), Ole Lindstedt (s. 4),
Henrik Sørensen (s. 7), Lisbeth Holten (s.
8), BAM (s.11), Tina Enghoff (s. 13), BAM
(s.14), Lars Bahl (s. 16), Still Pictures (s.
19), Henrik Sørensen (s. 20) BAM (s.21)

Design og illustrationer: Rumfang

Papir: Omslag: Zanders Megamatt (50%
genbrugspapir)

Indhold: CyklusPrint (100% genbrugspa-
pir)

Tryk: Richard Larsen Grafisk A/S

Oplag: 15.000, 1. oplag 2002

ISBN: 87-7972-207-5

ISSN: 0905-247x

Eftertryk er tilladt efter aftale.

Citater velkomne med kildeangivelse.

Denne tryksag er Svanemærket

Fælles miljø, fælles ansvar – Danmark og EU
Grænseoverskridende problemer kræver fælles løsninger. Derfor hænger dansk miljøpolitik tæt sammen med EU. I dette temahæfte kan du læse om, hvordan EU's miljølovgivning er skruet sammen, hvad EU betyder for kemien i vores hverdag, og hvordan Danmark får indflydelse i EU.

ISSN: 0905-247x

ISBN: 87-7972-207-5

Fås gratis hos
Miljøbutikken
Læderstræde 1-3
1201 København K
Tlf.: 33 95 40 00
butik@mim.dk
www.mim.dk/butik

Miljøstyrelsen
Miljøministeriet

Strandgade 29 · 1401 København K
Tlf.: 32 66 01 00 · www.mst.dk · mst@mst.dk